

В. Г. Гримич

Жупанчин Отон

ЖУПАЊЧИЧ Отон (Župančič Oton; псевд.: Beli Kranjec, Smiljan Smiljanič, Gojko; 23. 01. 1878, с. Виниця, нині Словенія – 11. 06. 1949, Любляна) – словенський поет, перекладач. Дійсний член Словен. АН і мистецтв (1938), почес. д-р Люблян. університету (1948). Закін. Віден. університет (1900). Працював міським архіваріусом Любляни (1913–18), драматургом та дир. Словен. нац. театру (1918–49). Під час навч. у Люблян. гімназії належав до неофіц. учнів. гуртка катол. спрямування «Liga», що збирався у Я.-Е. Крека, котрий заохочував юнаків до вивчення слов'ян. мов і літ-р та влас. спроб у творчості. Від нього ж отримав кн. «Руський співаник» К. Паньківського (Л., 1888), у якій, крім нар. пісень, вміщено також кілька десятків поезій (або уривків з них) Т. Шевченка та ін. укр. поетів. Від 1894 Ж., разом з І. Цанкарем, Й. Мурном і Д. Кетте, – чл. конспіратив. учнів. літ.-світогляд. товариства «Zadruga», а на межі 20 ст. вони започаткували нову течію, суголосну з європ. модерніст. естет. прямуваннями, т. зв. словен. модерн. Кожна з 9-ти поет. збірок Ж. становить відмін. від поперед. етап світосприймання та його худож. відтворення, зокрема «Čaša orožnosti» (1899) – наслідок віден. захоплень поетикою європ. модернізму, втілений у сплески молодечої еротики, декадент. мотивів тощо; «Čez plan» (1904) – рішучий розрив з поперед. настроями, вибух мотивів зачарування життям, залюблення у рідний край; у зб. «Samogovori» (1908) поет постав як філософ, самоаналітик, занепокоєний долею вітчизни патріот; «V zarje Vidove» (1920) та «Zimzelen pod snegom» (1945) остаточно сформували образ Ж. як поета-патріота, мислителя, майстра поезії. Займався також худож. перекладом (переважно для театру). Про захоплення Ж. укр. нар. і мист. поезією писали у спогадах чи розвідках словенці [Й. Абрам](#), [Т. Дебеляк](#), Ф. Ілешич, [Ф. Безлай](#), Ф. Коблар, Й. Махнич, [А. Глазер](#), франц. славист Л. Теньєр, укр. дослідники. Його поема «Duma» (у зб. «Samogovori») «має горду назву, запозичену безпосередньо з Шевченка», – зазначав Т. Дебеляк, маючи на увазі, що й створ. вона саме у

час виходу 2-том. «Кобзаря» у перекладі Й. Абрама. На думку А. Глазер, Шевченкова поезія і укр. пісня сприяли формуванню в Ж. загостреного сприйняття долі рід. народу і життя взагалі. З приміткою «Maloruski motiv» під псевд. Gojko Ж. опублікував вільний переспів укр. нар. пісень «Вітер» та «Дві сосни» у часописі «Dom in svet» (1894, č. 16), а згодом – у власній зб. «Pisanice» (1900), у якій також під назвою «Večer» надрукував переклад вірша С. Воробкевича «Вечірня пісня» (вперше опубл. у дит. часописі «Vrtec», 1895, č. 6 під псевд. Smiljan Smiljanič). 1981 у Любляні засн. Б-ку ім. Ж.

Рекомендована література

1. A. Cronia. Ottone Župančič. Rim, 1928;
2. J. Vidmar. Oton Župančič. Ljubljana, 1978;
3. Гримич В. За Кобзарєвою луною // Всесвіт. 1983. Ч. 3;
4. I. Mušič. Oton Župančič: Življenje in delo. Ljubljana, 2007.

Бібліографічний опис:

Жупанчин Отон / В. Г. Гримич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-18427>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).